

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **M. B.**

oskarżonego z art. 148 § 2 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 2 października 2024 r.,

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 11 września 2024 r., sygn. akt II KK 47/24

w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. oraz art. 538 § 2 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 11 września 2024 r., sygn. akt II KK 47/24, po rozpoznaniu kasacji obrońcy skazanego, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 278/22 i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Uchylając to orzeczenie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 249 § 1

k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k., zastosował wobec M. B., a także drugiego oskarżonego D. K. tymczasowe aresztowanie na okres 3 miesięcy, tj. do dnia 10 grudnia 2024 r.

Zażalenie na postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania po wydaniu wyroku w wyniku rozpoznania kasacji złożył obrońca oskarżonego M. B..

Obrońca zaskarżonemu postanowieniu Sądu Najwyższego, orzekającego w pierwszej instancji, zarzucił naruszenie:

1. art. 94 § 1 pkt. 4 k.p.k. poprzez niewskazanie jako podstawy prawnej wydanego postanowienia treści przepisu art. 538 § 2 k.p.k., który znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, podczas gdy art. 94 § 1 pkt 4 k.p.k. wymaga podania wyczerpującej podstawy prawnej;
2. art. 249 § 3 k.p.k. poprzez zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, bez przesłuchania oskarżonego, który nie ukrywał się i nie był nieobecny w kraju, podczas gdy zastosować jakikolwiek środek zapobiegawczy można wyłącznie po przesłuchaniu oskarżonego, niezależnie od etapu postępowania, na jakim środek ten się stosuje, co przesądza o obciążeniu skarżonego orzeczenia bezwzględną przesłanką odwoławczą, określona w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.;
3. art. 367 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. poprzez nieumożliwienie wypowiedzenia się obrońcy co do zasadności stosowania środków zapobiegawczych wobec oskarżonego, podczas gdy była to kwestia podlegająca rozstrzygnięciu;
4. dodatkowo, wobec wyznaczenia granic zaskarżenia zarzutami odwoławczymi (art. 433 § 1 k.p.k.), zważywszy na niemożność ustalenia okoliczności, która ma doniosłe znaczenie z perspektywy oceny możliwości stosowania tymczasowego aresztowania, zarzucił naruszenie art. 41 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 251 § 4 k.p.k., poprzez nedoręczenie oskarżonemu postanowienia o tymczasowym aresztowaniu w ciągu 24 godzin (potwierdzenie tego stanu rzeczy skutkować będzie musiało zwolnieniem tymczasowo aresztowanego), podczas gdy wymóg taki płynie z przywołanych przepisów.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy oskarżonego M. B. nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem Sąd Najwyższy a quo w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia trafnie wskazał, że w sprawie potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego izolacyjnym środkiem zapobiegawczym znajduje swoją podstawę w przepisach art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie podkreślano, że „w nowelizacji przepisów postępowania karnego z 2016 r. ustawodawca powrócił do rozwiązania, w którym grożąca oskarżonemu surowa kara w warunkach art. 258 § 2 (k.p.k.) stanowi samodzielną przesłankę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania”. Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów w uchwale z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. akt I KZP 18/11, stwierdzając, że „podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki szczególne stosowania tego środka zapobiegawczego” (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2020 r., III KZ 48/20 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2022 r., IV KZ 57/21).

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu, za stosowaniem środka o charakterze izolacyjnym przemawiają okoliczności przypisanego oskarżonemu czynu, obawa utrudniania postępowania oraz wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności w rozmiarze 25 lat. Została więc spełniona ogólna przesłanka stosowania środków zapobiegawczych, natomiast zarzucenie oskarżonemu popełnienia zbrodni wskazuje na spełnienie szczególnej przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k. W takiej sytuacji istotnie tylko najsurowszy środek zapobiegawczy zabezpieczy prawidłowy przebieg postępowania sądowego przed Sądem II instancji. Zwięzłość części motywacyjnej zaskarżonego rozstrzygnięcia nie zmienia dokonanych ocen. Sąd Najwyższy wydając postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania w oparciu o treść m. in. art. 538 § 2

k.p.k. nie jest zobligowany do przesłuchania oskarżonego i nie można uznać, co zawarł skarżący w zarzutach wniesionego środka zaskarżenia, aby zachodziła jakakolwiek bezwzględna przesłanka odwoławcza określona w przepisach prawa procesowego, w tym zawarta w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., bądź też aby doszło do naruszenia norm gwarancyjnych procesu karnego względem M. B.

Ponadto nie zachodzą negatywne przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania, określone w przepisie art. 259 k.p.k. ani nie aktualizuje się stan z art. 257 § 1 k.p.k.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji.

[J.J.]

[ms]

Jacek Błaszczyk Tomasz Artymiuk Andrzej Stępka